

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ЗВАНИЧНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XVIII.

НЕДЕЉА 2. АПРИЛА 1900.

Број 15.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ НА ОПШТИНСКИ СУД
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ НА УРЕДНИКА

ЦЕНА:

За Србију на годину 6 динара
на пола године 3
За стране земље на годину 9

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ГРАЂАНИМА БЕОГРАДСКИМ.

Српске Цвети, славна успомена на Јуначки Таковски Устанак, јуначко дело Милоша Великог и 6. април, такође славна успомена на предају градова, велико и мудро дело Књаза Мученика, светли дани у новијој српској историји, два историјска чина Славних и Витешких Обреновића, који нас храбре и дају нам наду на још бољу и лепшу будућност и потсећају нас на дужност дубоке захвалности и синовљег поштовања, према сенима тих великих и мудрих владалаца српских, предака нашег Узвишеног Господара и Краља Александра I. прославиће се и ове године уједно на Цвети.

Присуствовањем на Архијерејској служби, која ће се обавити у Саборној цркви и на благодарењу у горњем граду, кићењем домова заставама тога дана, а у вече осветљењем истих, грађани ће београдски дати видљивог доказа своје захвалности и признања према славним прецима љубљеног нам Краља и Господара Александра I, Милошу Великом и Неумрломе Михаилу, који су са дедовима нашим, Њиховим помагачима, створили нам данашњу слободу и тиме заслужили вечну захвалност и искрено поштовање свију нас Срба; као и дати видљив знак своје велике љубави и дубоке оданости према достојном потомку Славних Обреновића, нашем милом нам и витешком Господару и Краљу Александру I-ом.

Од суда општине београдске 1. Априла 1900 год.

Београд, 1. априла 1900.

Његово Величанство Краљ Милан, Армијски генерал и Командант Активне Војске, приспео је 29. марта т. г. у 6¹/₂ часова по подне, у пратњи Своје свите; дворским возом из Крагујевца у Престоницу.

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

11. Марта 1900 год.

Председавао за председника општине, члан суда, г. Стеван Ивковић; присуствовао члан суда, г. Коста Симић; од одборника били: г.г. Богоје Јовановић, Ђ. Соколовић, Бока Тошић, П. Новаковић, Мих. Јовановић, А. Н. Крестановић, А. Петровић, Стојан Пајкић, Васа Николић, Јанаћ М. Јанковић, Сп. Илић, М. Н. Клидас, Д. Тадић М. Ј. Божић, Коста Ризнић, Дамњан Стојковић.

I

Прочитан је записник одлука седнице држане 2. марта тек. год. и примљен без измене.

II

По прочитању акта Управе града Београда и њених одељака Абр. 1991, 2014, 2036, 2094, 2151, 2163, 2181 којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио,

да су му непознати: Светислав Димитријевић, бив. олд. кочијаш, Александар Нешковић, олд. ћурчија, Даница ж. Сретена Виторовића, крижача фабрике монопола дувана, Лазар Јовичић, бив. момак месарски, Сима Јанићијевић, носач, Васа Кретић, калдрмаџија, Ставра Јовановић, пиљар; да су доброг владања а сиротног имовног стања: Добривоје Томић, овдашњи царински чиновник, Јован Ђуковић, индустријалац, Благоје Аврамовић, напничар и пискарач; да је доброг владања и доброг имовног стања Јоца Обрадовић, олд. рентијер. —

ТРГОВИНСКИ ЦЕНТРИ И ДРУМОВИ

по
СРПСКОЈ ЗЕМЉИ

НАПИСАО

КОСТА Н. КОСТИЋ

(НАСТАВАК)

Око Јагодине протезаху се пространа наводњена оризишта. У околини се налажаху три мађарска села.¹⁾ — У овом веку, док плот беше близу, Јагодина беше жива, бедемом окружена варош. Имаше 200 дуљана. Када 1833. г. плот би пренесен иза Алексинаца, Јагодина опаде и на њеном се месту подиже Алексинац.²⁾

Из Јагодине се обично ишло преко Мораве у Ђуприју. Али у XVI, XVII. па и у XVIII. в. из Јагодине се ишло пречим путем не у Ђуприју него непосредно у Параћин. Из Јагодине се у XVII. в. путовало преко З. Мораве у Крушевац, преко

¹⁾ Rad. k. LXXXIV. c. 86., 88., 175., 179., 217., 220., k. C. c. 131., 134.; k. CXVI. c. 51., 52., 58., 59., 88., 90.—91.; CXXIX. c. 29., 30., 60., 63., 65. — Чуп. Год. k. XVII. c. 84., 151. Driesch, Reise c. 44. и т. д.

²⁾ Новаковић, С Мораве с. 8—9. (О томе и Вујић, Милошевић, Бује и Вамер.)

III

Председавајући члан суда износи одбору на мишљење молбе: Андре Гавриловића, професора и П. Кики, олд. којима траже уверења о породичном односу.

По прочитању тих молби СтБр. 703 и 771 — одбор је изјавио мишљење,

да се молиоцима могу дати тражена уверења о породичном односу.

IV

По прочитању молбе Милана Поповића, финансиа општ. трошарине и мишљења Управе општ. трошарине Абр. 2003, — одбор је решио,

одобрава се молиоцу тридесетодневно осуство од дужности, ради лечења, које да му се рачуна од дана кад га буде употребљено.

V

По прочитању акта команде ноћних стражара Абр. 1908, — одбор је решио,

одобрава се Сави Костићу, ноћном стражару, шездесетодневно осуство од дужности, ради поправке здравља, које да му се рачуна од дана кад га буде употребљено.

VI

По прочитању извештаја економног одељења Абр. 2053 и 2095 о држаним лицитацијама за издавање под закуп и то: плаца регулационог фонда на углу цара Душана улице и Кнез Михаиловог венца, и општинског земљишта званог „стари сењак“, — одбор је решио,

да се држи поново лицитација за издавање под закуп плаца регулационог фонда, постојећег на углу Цара Душана улице и Кнез Михаиловог венца, али не за потребу дрварског слагалишта, већ за другу какву цель, ако би се исти на што друго могао употребити.

Да се општинско земљиште звано „Стари Сењак“ изда под закуп Јовану П. Димитријевићу, олд. палилуцу, за време

Јастрепца у Прокупље, Лесковац или у Ниш. У овом се веку из Јагодине ишло најпре у Ђуприју, па онда у Параћин; Ражањ и Алексинац.

Параћин. Параћин спомињу путописци XVI, XVII. и XVIII. в. То беше обична турска паланка са једним каменим а оловом покривеним каравансерајем.¹⁾ Палисади се дуго одржали. Ратковић Параћин назива шанцем;²⁾ Ст. Милошевић: „палисадираном вароши“;³⁾ а А. Воуе: „градом.“⁴⁾ У прошлом веку имаше 28 кућа.⁵⁾ За владе Карађорђеве турски и српски трговци са етајали се само у Параћину да измењају своје трговине. У фебр. 1813. г. Карађорђе премести трг из Параћина у Делиград.⁶⁾

Од Ђуприје пут је ишао у Јовановац, Ражањ, Бован. Тај, дакле, ср.-век. пут остављаше Алексинац у десно. Шта више, тај се друм употребљавао и у XVI. в., јер је њиме прошао Вранчић (1553. г.)

Алексинац. Јиречек узима да се Алексинац појављује тек 1616. г. и као да би

¹⁾ У путоп. Baratzschin, Baracschni, Baraquin, Barackhin, Baragin, Barag-ini, Baraizin, Baraszschnin, Parnoki, Sparnoki, Barackin, Baragemi, Parakin, Paratschin, Baratschin, Varaghin, Baratsyn, Baraizin; т. Перакин. с. 33.

²⁾ Гласник LVI. с. 123., 126., 169.

³⁾ Штат. Земл. с. 46.

⁴⁾ Turquie t. IV. с. 494. „bourg de 400 maisons“.

⁵⁾ Гласник LVI. с. 123., 169.

⁶⁾ Деловодни Протокол К. Ђорђа с. 53—54., 90—91.

од 1. Јануара 1900 г. па до 31. Децембра 1902 год. по годишњу закупну цену од две стотине шездесет и три динара и шездет пара дин. а под прописаним погодбама. —

VII

По прочитању извештаја економног одељења Абр. 2052 о држаној лицитацији за издавање под закуп права наплате таксе за пошашу на општ. утринанама и по прочитању понуде Кате Ј. Стојковић, олд. удове, Абр. 2056 којом нуди општини за ово право четири стотине динара годишње под погодбама у тој понуди изнесеним — одбор је решио,

да се ова понуда Кате Ј. Стојковић, удове, одбаца, а да општински суд сам наплаћује прописану таксу за пошашу на општинским утринанама.

VIII

Председавајући члан суда износи одбору на решење молбу Милке Јовановић, пиљарице, којом тражи, да јој општина изда под закуп пиљарско место са тезгом на Цветном тргу под бројем 6. —

По прочитању те молбе и извештаја економног одељења Абр. 602, — одбор је решио,

да се Милки Јовановић, пиљарици олд. изда под закуп за време од првога марта па до 1. новембра 1900 г. пиљарско место са тезгом у великој згради на Цветном тргу под бр. 6. по закупну месечну цену од девет динара и шездет пара динарски под погодбама прописаним за издавање под закуп осталих пиљарских места са тезгама на пометутој пијаци, као и да буде дужна положити кауцију, колико износи једно-месечна кирија.

IX

По прочитању молбе Алексе Васића, адв. олд. пуномоћника Думе Деде, каф. олд. Абр. 1059, којом тражи, да се његов властодавац ослободи плаћања дужне таксе за воду за његову зграду, коју општина држи под закуп за стан ноћних стражара, као и по прочитању

хтео разликовати *Алексинац* и *Спахикјој*;¹⁾ али, на основу путописа Марка Антонија Пигафете (1567. г.), Алексинац не треба разликовати од *Спахикјоја*.²⁾ Путописци XVI.—XVIII. в. спомињу Алексинац; називају га и *Спахикјојем*; а неки га мешају са Хасан-Пашиним Паланком. То беше обична паланка, у којој је седео спахија с нешто јаничара. Имао је оловом покривен каравансерај и џамију. О Алексинцу Швајгер вели: „Ту влада толико сиромаштво, да нијемо могли купити ни соли за вечеру; али је, Алексинац варошица лепа и велика.“³⁾ —

Ранањ спомињу путописци XVI.—XVIII. в. као бедно село. У прошлом веку у Ражању су ноћивали путници и дипломатски

¹⁾ Heerstrasse с. 126. По Јиречку се повео и В. Карић. Србија с. 787.—789. — А. Алексић и М. Милошевић идентификовали су Спахикјој са Ражањем; а проф. Тих. Ђорђевић тражи га код села Вакупа на месту Стара Паланка, Чуп. Год. k. V. карта — Кнеж. Србија с. 809. — Dr. Цвијић, Преглед II. с. 18.

²⁾ Starine k. XXII. с. 179—180 Spacchiova in turco, et in rasciano Alessinzi villa, la quale il furmicello Moravizza parte per mezo, lasciantone una parte di là, dove habitano i Turchi.

³⁾ У путоп. Alleschintzi, Alessinzi, Aleischin, Alexinea, Spahigien, Spahikoi, Spahigay, Spahidin, Spahigoy. Rad k. C. с. 131.; k. CXII. с. 180., 222.; k. CXVI. с. 51., 58., 90.; k. CXXIX. с. 29., 44., 61., Schweiger, с. 41. — Benaglia, 33. — Driesch, 63., 472. Чуп. Год. k. XVII. с. 85.

раније одлуке донесене по овој ствари у седници одбора од 31. децембра 1899. АБр. 9451, — одбор је решио

да се преко ове молбе пређе на дневни ред.

X

По прочитању акта Асана Смаиловића бозације, АБр. 1736, којим тражи, да му општина изда под закуп право продаје бозе салена и осталих бозациских артикала, на новој општ. кланици по годишњу закупну цену од три стотине и шесет динара и по прочитању извештаја економнога одељења по истом предмету, — одбор је решио,

да се ова понуда одбаци, а да се држи лицитација за издавање под закуп овога општинског права продаје бозе, салена и осталих базациских артикала на новој општинској кланици.

XI

По прочитању молбе Душана Ђ. Остојића, бив. контролора државне трошарине, АБр. 1648, — одбор је решио,

да се молиоцу изда из општинске касе а из сиротињске кутије педесет динара на име помоћи за — лечење — операцију.

XII

Председавајући члан суда износи одбору на решење молбу Павлије удове Илије Јанковића, бив. општ. службеника, којом моли за месечну новчану помоћ.

По прочитању те молбе и извештаја староца општ. сиротиње АБр. 1057, — одбор је решио,

да се Павлији удови пок. Илије Јанковића, бив. општ. службеника, и њеној деци од првог марта ове године издаје из општинске касе на име помоћи по тридесет динара месечно из буџетске партије број 86.

посланици у једној чађавој кафаници са прозорима од прорешетане хартије.¹⁾

Бован.²⁾ У Ср. В. Бован беше знатно тржиште. У XV. в. пострада од султана Мусије.³⁾ У XVI. в. је обично село; али друм и после тога и у XVII. в. пролази кроза њ.⁴⁾ Х. Калфа спомиње „Булован на главном београдском друму.“⁵⁾

Код дан. села *Јовановца*, које се до 1859. г. зваше *Шучељак*,⁶⁾ од Цар. Друма се одвајаше једна побочна грана, па поред *Сталаћа* и преко Ј. Мораве иђаше у Крушевац.

Крушевац. (У спом. Chrowsowatz, Crusshovatz; Крошкџџ, Кршкџџ; у нар. песм. Крушевац и Крушево; т. Алаџа-Хисар.⁷⁾ Крушевац се подиже у XIV. в., када га Кнез Лазар учини својом престоницом. Дубровчани су долазили у Крушевац, да од

¹⁾ У путоп. Rusu, Rassen, Rasna, Raschau, Raschna, Ragnia, Rajan. Rad. k. CXVI. c. 51. — Чуп. Год. k. XVII. c. 106., 153., — Driesch Reise c. 48., 61., 472

²⁾ **Болџанџ;** у путоп. Bolivan, Boliban, Golyban, Bolinam.

³⁾ Heerstrasse c. 125—126.

⁴⁾ Rad. CXII. c. 217. — Starine k. XXII. c. 95., 180.

⁵⁾ Споменик XVIII. c. 32.

⁶⁾ Милићевић, Србија c. 801.

⁷⁾ Алаџа-Хисар значи Шарени Град и отуда се, ваљда, у нар. песм. Крушевац назива „шануем шареним“, „шареном чаршијом“ Вук, Пјесме к. II. c. 190. — Милић. Србија c. 217. — Бује изводи име Крушевац од глагола крушити (sucillir) Turquie, t. I. c. 31.

XIII

По прочитању молбе Милеве Јорговић, удове, управитељице завода за васпитање и женски рад АБр. 1827, којом моли за новчану помоћ за набавку клупа за свој завод, — одбор је решио,

да се ова молба као неумесна одбаци.

XIV

По прочитању молбе Спице Јаковљевића, АБр. 1829, којом моли за новчану помоћ за Драгомира Јаковљевића, ванбрачно дете, које је у сињо, а сада га, пошто је и сам осиротео и као старац од 75 година не може издржавати, — одбор је одлучио,

да се ова молба упути на оцену и даљи поступак одборској комисији за издавање милостиње.

XV

По прочитању акта Свештеничког Удружења АБр. 1260, — одбор је решио,

да се општина београдска упише за члана утемељача свештеничког удружења са улогом од сто динара.

Издатак овај, да се учини из буџетске партије бр. 157 на ванредне и непредвиђене расходе.

XVI

Председавајући члан суда износи одбору на решење молбу Денка Стојановића, баштована овд. којом моли, да му се одобри да може задржати у целости зграду, коју је самовласно подигао Јосиф Здравковић на плану регулационог фонда званом „Табак Ибраимов Чајир“, који он под закуп држи, а коју је зграда купио путем лицитације, кад ју је квартал дорћолски продао за наплату извезених трошкова које је Здравковић поменутом кварту имао плаћати, — с тим, да ова зграда по истеку закупа поменутог земљишта остане у општ. својину.

По прочитању те молбе АБр. 1792, — одбор је одлучио,

да члан Суда г. Стеван Ивковић и одборници г. г. Пера Новаковић и Стојан Пајкић, изађу на лице места, учине потребан увиђај и поднесу одбору извештај са мишљењем односно умесности ове молбе.

К. Лазара задобију трговинске повеље. У XV. в. Крушевац са околином постаде поприштем борбе између Турака и Срба са Мадарима. Брокијер га нашао ограђена двоструким зидом; али беше незнатна варош.¹⁾ Турци га учинише знаменитом и стратегиском етапом против Србије и столицом алаџахисарског санџака.²⁾ Крушевац спомињу и АЕ. Петар (1655. г.)³⁾ и Браун (1669. г.)⁴⁾

Из Крушевца је друм ишао долином Расине, кроз Јанкову Клисуру, у долину Топлице у Куршумлију.

Куршумлија. У Ср. В. - у се најпре звала Топлицом. Из ње је Немања отпочео свој рад око уједињења. У близини је Немања подигао цркву Св. Николе, која је доцније постала столицом топличке епископије. Доцније она доби име *Бела Црква*, како се мисли од Немањине цркве.⁵⁾ Име

¹⁾ Чуп. Год. k. XIV. c. 52. — Rad. k. XLII. c. 171. — Глав. k. VI. c. 209—226. — По Новаковићеву и Матковићеву изводу Corsebech, а по Ристићеву Corsebethе. Извод Ристићев на бразу руку рађен у номенклатури се у нечему разликује.

²⁾ Алаџа хисарски санџак имао, по Рико-у, 27 зиданика а 509 тимарника; а скопљански: 20 зиданика а 344 тимарника.

³⁾ Starine k. XXV. c. 189.

⁴⁾ Споменик IX. c. 38.

⁵⁾ Jreček, Hstrassen c. 88.; Heerstrasse c. 77.

XVII

По прочитању решења општинског суда од 7. Марта 1900 АБр. 1935 донесеног за промену коња Управе општинске трошарине званог „Бица“ путем трампе као и по прочитању извештаја комисије састављене за преглед истог коња, — одбор је решио,

одобрава се у свему ово решење општинског суда.

XVIII

По прочитању акта економног одељења АБр. 1826, — одбор је решио,

одобрава се накнадни кредит у хиљаду динара за ову годину на буџетску партију бр. 79. на потребе: административне, рачунске, техничке, књиговезачке и претплата новина.

Издатак овај, да падне на терет општинске готовине.

Да се за ово решење изиште надлежно одобрење Господина Министра Финансија.

XIX

Председавајући члан суда износи одбору на решење понуду проте Алексе Илића, којом нуди општини, да му и даље од 1 маја т. год. задржи под закуп његову зграду у којој су смештене канцеларије водоводног одељења, под досадашњим погодбама и цени, а да он о своме трошку изврши нужне исправке на истој згради у горњем спрату.

По прочитању те понуде АБр. 2010 и извештаја економног одељења, — одбор је решио,

усваја се ова понуда с том изменом да месечна кирија буде у место досадање у две стотине двадесет динара, две стотине динара, и са оном изменом тачке 3. под б. ранијег уговора која је учињена споразумом од 6. новембра 1899 год. између уговорача и општине.

XX

По прочитању решења општинског суда од 6. марта тек. год. АБр. 2144, донесеног од-

је ово било и у XVI. и XVII. в.;¹⁾ а, по извештају М. Ризнића, и данас постоји предање, да се Куршумлија некада звала *Белом Црквом*.²⁾ У турско-аустријском ратовању 1737—1739. спомиње се „la ralanque de Cossumbliа.“³⁾

Из Куршумлије пут је ишао преко Преполца у долину Лаба и даље на Косово. Долина Лаба, као год и *Косово*, у Ср. В.-у беше врло културан крај.⁴⁾

Из околине Бована и Алексинца Цариградски је Друм ишао даље у Ниш.

Ниш. (Виз. Νισσος, Ναισσαν, Νισος; у крет. пут.: Niczh, Niz, Nissa, Nissea; у срп. спом. слакњи **Нишџ**; у пут. XVI.—XVIII. в.: Nissa, Nisa, Nisca, Nisse, Nys, Nis, Nüs, Nice, Nissaea, Nischa, Nisch, Jsche).

У византијско доба Ниш је био један од главних трговачких градова и једна од четири оружница у Илирику. То беше, особито за Константина Великог, лепа, богата, украшена, добро насељена и утврђена варош. Он беше на десној страни Нишаве и могло му се прићи са свију страна. У Великој Сеоби Народа Ниш пострада.

¹⁾ Rad. k. XLIX. c. 126., 128., 129. Петанчић: Basilica Alba. — Куршумлија је дан. име добила вероватно у XVII. в., јер Браун (1669. г.) спомиње Bella cherqua or Cursumne. Споменик IX. c. 41.

²⁾ Старинар к. I бр. 4. c. 148.

³⁾ Die freiw. Theilnahme c. 255—256.

⁴⁾ Српски војници 1878. г. из патриотске жудње прозваше долину Лаба *Малим Косовом*. Отаџбина к. IV. c. 217.

носно узимања под закуп зграде Саве Миленковића инспектора жељезничке дирекције, за смештај канцеларија општинског грађевинског одељења, — одбор је решио,

прима се ово решење општинскога суда са изменом да тач. 2 под б. истога гласи: „да општина закуподавцу по истеку закупа преда ову зграду у оном стању, у коме се, услед употребе за цељ, за коју се узима, затече и да је општина одговорна и дужна оправити само оно што би се искварило услед небрежења и противно обичној употреби“; а иста тачка под в. да гласи: „празњење нужника и плаћање таксе за утрошену воду према постојећим правилима, да падне на терет закуподавца а чипћење димњака, изношење сметлишта одржавање чистоће у закупној згради, да зрши општина о своме трошку.

Да се о овоме са закуподавцем закључи и уговор ако на ове услове пристане. —

XXI

За остале предмете стављене на дневни ред за данашњу седницу и то: молба Јевгенија Чоловића за ослобођење присутничке дужности; молбе: Ник. Ј. Протића, Мих. Симића, рачуноспитача, Јелене Дуке Пешике, удове, Пере Тодоровића, новинара, и масе Св. Мијаиловића за ослобођење интереса на дуг од кадзме; молба Косте Васиљевића димничара за проширење реона; решење питања о експроприсању имања Михаила Благојевића инжењера; предлог лекарског општ. одељења да се извесна лица ослободе дезинфекц. таксе; молба Стевана Ђ. Луковића, да му се откупи извесно земљиште; решење за исплату Кости Шпартаљу адв. досуде на коју је општина осуђена да плати Науму Најдановићу по његовом спору противу исте и решење односно наплате касапске аренде за краве и волове, — одбор је решио,

да се ови предмети ставе на дневни ред за идућу седницу.

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Постављен. Г. Др. Александар Зега, хемичар, постављен је за хемичара општине београдске.

БЛАГОДАРНОСТ

Г. Јован М. Јовановић, секретар министарства иностраних дела, предао је суду општине београдске пет динара, као прилог за овдашњу сиротињу.

Суд општине београдске у име своје сиротиње изјављује овим Г. Јовану своју благодарност.

Од суда општине београдске 27 марта 1900 год. ББр. 1140 Београд.

О Г Л А С

Према одобрењу Г. Министра грађевина од 8 марта тек. год. Бр. 886. држаће Управа града Београда јавну усмену лицитацију у своме грађевинском одељењу на дан 5. априла у 10 часова пре подне за **оправку старе и подизање нове ограде око државног плаца старе поште у Београду.**

Предрачунска је цена овога посла, 1238. дин. и 53. п. дин. а кауција у 180. дин. полаже се у готовом новцу, вредећим папирима или интабулацији према закону.

Позивају се предузимачи да дођу и лицитирају.

Из канцеларије Управе града Београда, грађевинског одељења 24 марта 1900 год. ГБр. 435 у Београду.

О Г Л А С

Према одобрењу Г. Министра грађевина од 23. марта тек. год. Бр. 2291. држаће Управа града Београда јавну усмену лицитацију у своме грађевинском одељењу на дан 5. априла у 11 часова пре подне за **оправку ограде око рударске лабораторије.**

Предрачунска је цена овога посла, 446. дин. а кауција у 60 дин. полаже се у готовом новцу, вредећим папирима или интабулацији према закону.

Позивају се предузимачи да дођу и лицитирају.

Из канцеларије Управе града Београда, грађевинског одељења 24 марта 1900 год. ГБр. 469. у Београду.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Суд општине београдске издаваће путем јавне усмене лицитације под закуп траву за кошење и попашу на следећим својим земљиштима за време ово летње сезоне и то:

I. На дан 12. априла т. г. од 3 до 6 сати по подне *траву на старом гробљу*;

II. На дан 13. априла т. г. од 3 до 6 сати по подне *траву у новом општинском сењаку*;

III. На дан 14. априла т. г. од 3 до 6 сати по подне *траву код свију резервоара водоводних*;

IV. На дан 15. априла т. г. од 3 до 6 сати по подне *траву у општинској расадници, великом и малом Калимегдану и код бив. батал чамије*;

V. На дан 16. априла т. г. од 3 до 6 сати по подне *траву на општинским ливадама код белих вода*;

У XVII. в. Ниш изгледа да се мало подигао. Х. Калфа бележи, да је Ниш велика варош и кадилук.¹⁾ У XVII. в. преко Нишаве беше камени мост.²⁾ Али Џон Бурбури назива Ниш варошицом,³⁾ а Тосканац Ђованије Хијароманије (1659 г.) назива „Ниш престоницом Србије, али већ је доста разрушен.“⁴⁾

Још више се Ниш подиже у прошлом веку. Имао је 20.000 становника већином Турака. Варош се делила на турску и српску и главни део вароши беше на левој страни Нишаве. Куће бежу усред страних вртова; покривене ћерамидом; ниски им се кровови могаху руком дохватити. У тесним и кривудавим покривеним улицама владаше велика запара; сокаци бежу легла мноштва паса, мачака и муха. У Нишу је било доста трговаца а међу њима и Јермена.⁵⁾

И у поч. овог века Ниш је био знаменит град. Соларић вели: „Нишъ, на едной грани Мораве, близу волгарске гра-

Атила га поруши; а становништво нешто се разбеже а нешто би поубијано. Максимино посланство 448. г. нађе Ниш разорен и пуст; у граду не беше ни живе душе и посланство је једва нашло угодно место за преноћиште. На пространом пољу око реке, која град с југа оптичаше, беласаху се костури убијених становника. — За владе Јустинијана Великог и доцнијих визант. владалаца Ниш је био подизан и улепшаван. У њему је станао византијски стратег.

У XI. и XII. в. по извештају крсташких путописаца, Ниш беше леп, насељен и врло богат град. Алберт Аквенски назива Ниш „civitas ditissima“ („град врло богат“). Исто тако и Едриз: „Ниш (Nisova) је знаменити град Гетулије (?), богат је то град, а положајем близу Мораве, која долази из Србије“. Крсташима је Ниш био једна од главних одморних станица. У Нишу су се крсташки снабдевали обилним животним средствима и припремали се на мучан пут преко Куновице; али је често долазило до покоља између Нишлија и крсташа. Г. 1189. Стеван Немања предусретљиво прими цара Фридриха Барбаросу.¹⁾

У српским је рукама био до 1387. г. Те га године, после мучне опсаде од 25

1) Rad. k. XLII. c. 61., 62., 76., 77., 147., 177. — M. Spect. v. VII. c. 466—468. — Cf. Heerstrasse c. 87—89.

дана, Турци освојеше, посаду му и становништво посекоше или поробише, па га за тим опљачкаше.¹⁾ Ова катастрофа учини да се Ниш за дуго не могаде опоравити.

У XVI. в. Ниш беше опало место. Путописци га не називају друкчије него повећим селом на градским рушевинама. У Нишу се за то време виђаху у куће уздани фрагменти рим. и виз. споменика. Слабу трговину водило је нешто Дубровчана. Герлах вели, да се у Нишу налази само неколико трговачких дућана и да у Нишу живи само један Дубровчанин с једним слугом. У путопису једног католичког бискупа од 1581. г. узима се да у Нишу постоје две трговачке куће. Али остали путописци повишавају број Дубровчана у Нишу. Путописац К. Рима бележи да у Нишу има доста Дубровчана и да Дубровачка колонија у Нишу има свога свештеника и оделито гробље. У Нишу се тада налажаше леп каравансерај. Околина му беше пријатна, насељена, добро обрађена и оризом засејана.²⁾

1) Гласник к. XI. c. 20.

2) Rad. k. XLIX. c. 121.; к. LVI. c. 214.; к. LXII. c. 53., 56., 72., 99., 101.; к. LXXXIV. c. 50., 52., 86., 88.; к. C. c. 124., 125., 130.; к. CXII. c. 176., 180., 218.; к. CXVI. c. 50., 51., 57., 59., 88., 91., 98.; к. XXI. c. 5., 9., 29., 61. — Schweiger, c. 41. — Чуп. Год. к. XVII. c. 85., 98.

1) Споменик XVIII. c. 32.

2) Benaglia, Reissbeschreibung c. 34.

3) Чуп. Год. к. XVII. c. 85.

4) Макуш. Памят. c. 395. „metropoli della Servia, ma ora è destruta assai.“

5) Driesch, Reise c. 65—67. — Чуп. Год. к. XVII. c. 153—154. У једном писму папског нунцијуса од 1737. г. спомињу се „duos Armenae nationis mercatores Nissensis. Theiner, Mon. Slav. Merid. t. II. c. 264.

VI. На дан 17. априла т. г. од 3 до 6 сати по подне *шраву на општинској ливади код крине курије*; и

VII. На дан 18. априла т. г. од 3 до 6 сати по подне *шраву на плацевима бив. Сака Чесме, Мале Чесме, црквеном плацу у Душановој улици и на Дунаву од градског реона па до земљишта усташљеног друштва за уређење и унапређење Дунавско-Варошког краја.*

Лицитације под бр. I, II, III, IV, VI, и VII, држаће се у канцеларији економног одељења Суда општинског, а под бр. V. пред механом на белим водама.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско.

Од стране Суда општине београдске 29 марта 1900 год. АБр. 2730. у Београду.

О Б Ј А В А

Господин Министар војни предписом својим од 19. т. м. ЛБр. 561. изволео је наредити: да се саопшти свима **просутим обвезницима редовне и првог позива народне војске**, да имају права на **бесплатну операцију и лечење у београдској војној болници**, до оздрављења и о државном трошку.

На основу наређења команданта VII. пуковског округа од 25. фебруара т. г. Бр. 2411. суд општине београдске саопштава обвезницима резервистима и I позива народне војске, да се сваки, који би желио да се оперише, пријави команданту VII. пуковског округа, са својом војничком исправом или уверењем, да изјави да хоће да се операцији подвргне а команда ће га са својим актом упутити у војну болницу.

Од суда општине београдске 14. марта 1900 год. ОВБр. 623 у Београду.

ИЗВОД ИЗ ПРАВИЛА

о уређењу еснафа димњичарског

Члан 13.

Чишћење димњака вршиће се радним данима пре и после подне, и сваки без разлике дужан је допустити чишћење димњака.

Но ако је коме са извесних разлога не могуће допустити чишћење једнога дана, дужан је то без одлагања допустити другога дана у исто време.

Тако исто димњичар је дужан следовати на сваки позив за чишћење димњака, а нарочито за случај пожара.

Члан 16.

За чишћење димњака плаћају се ове таксе:

а) за чишћење димњака цилиндар без разлике на спрат	0.40	динара
б) за чишћење димњака простог	0.20	"
в) " " " на два спрата	0.40	"
г) за чишћење гвозденог шпархерда	0.40	"
д) за чишћење зиданог шпархерда	0.40	"
ђ) за чишћење зиданог шпархерда великог у гостионицама	1.—	"
е) за чишћење фуруна с чунковима од два метра на више	0.40	"
ж) за чишћење фуруна с чунковима до два метра	0.20	"
з) за испаливање димњака	1.50	"
и) за чишћење типлова на пекарницама од типла	0.20	"

Члан 17.

Таксе за чишћење димњака плаћају сопственици зграда, а за масе масени стараоци. Само у одсуству ових плаћају закупници (кирајџије).

Плаћање прописних такса обавезно је. У случају противљења, таксе ће наплатити полицијска власт без икаквог одлагања.

По наплати таксе димњичар је дужан сваком без разлике издати признаницу, у којој мора бити назначено: колико је и каквих димњака очишћено, на чијој згради, колико је наплаћено и ког је дана чишћење вршено. На полеђини признанице морају бити одштампане таксе из члана 16. правила.

Признанице морају бити снабдевене оригиналним потписом мајстора, који у дотичном реону занат упражњава.

ТАКСЕ ЗА ИЗНОШЕЊЕ ЂУБРЕТА

За квартове: Савамалски, Теразијски, Варошки и Врачарски

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0.25 д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — — — 0.70 д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом, од гостионице са кухињом без штале — — — — — 1.50 д.

За квартове: Дорћолски и Палилулски

1. Од собе и кухиње или мањег дућана са собом — — — — — 0.20 д.
2. Од две или три собе са кухињом или већег дућана са магазином — — — — — 0.60 д.
3. Од четири или више соба са кухињом, од кафане са кухињом од гостионице са кухињом без штале — — — — — 1.— д.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

II. Пажњење помјара и нужника:

- а) Од кубног метра — — — — — 6.— д.
- б) Од акова — — — — — 0.30 д.

нице, на југу Србије, велики и народообилан градъ съ тврдињомъ.¹⁾ Четрдесетих година Ниш је имао 16.000 становника, 11 мошеја, две цркве, сахатну кулу и велики базар са многим дућанима. Улицама се могаше и колима пролазити, (реткост за турске вароши.) Ханова је било много и доста добрих. Главни део становништва беху Срби; а било је доста Турака и Цинцара. Становништво се јако смањи кугом од 1838. г.; али се доцније намножи.²⁾ Ниш је онда стајао у трговинским везама преко Београда и Смедерева с Бечом и Пештом.³⁾ Турци су много ценили Ниш и звали га „чистим сребром.“⁴⁾ По ослобођењу у Нишу се, без војног гарнизона, рачунало на 30.000 становника.⁵⁾

Ниш је од вајкада био раскрсница врло важних друмова. Са Ј. 3-а долазио је Дубровачки Друм: са Ј-а са Косова, из Дубочице; са С. И.-а из Видина; на И. је одлазио Цариградски Друм, који је са С.-а долазио.

На Ј. је ишао друм у *Лесковац* а поред града *Курвијина*,¹⁾ од кога данас постоје развалине *Курвин-Град*.²⁾ За време Турака код Курвин-Града, као на граници Лесковачког Пашалука, стајала је погранична турска жандармерија од Арбанаса.³⁾ *Лесновац*. У Ср. В.-у Лесковац са околином звао се *Дубочицом*.

Да ли је стара Дубочица дан. Лесковац, у нашој се литератури водила доста упорна полемика. П. Срећковић са слабом аргументацијом доказивао је да је Дубочица предео Куманова.⁴⁾ Г. 1884. он дође до уверења да су биле две старе Дубочице или Глубочице: Једна између пл. Бакова, Маглича, Ибра и Моравице; а други предео дан Куманова. Прву је од цара Манојла добио а другу је мачем освојио.⁵⁾ — Да је стара Дубочица дан. Лесковац Ст. Новаковић је изнео овај најстварнији доказ:⁶⁾ У једној Хрисовуљи Кнегиње Милице помињу се у *Дубочици* села: *Мирошевци, Вина, Горина, река Сушица и радоњинска међа*.⁷⁾ На Ветерници налазе се села:

¹⁾ У срп. лет., Спом. III. с. 126., 140.: *Копиань, Копиаль*.

²⁾ Гласник к. XLIX. с. 9—12. Бује је на градеком развалинама читао неке рим. натписе. *Turquie t. II с. 367.*

³⁾ A Boué, Recueil t. I. с. 77., 79.

⁴⁾ Гласник к. LXX. с. 202.—212.

⁵⁾ Глас XXII. с. 51—53. — Истор. к. II. с. 12., 43.

⁶⁾ Чуп. Год. к. I. с. 182—186. Новаковићу је пришао и Љ. Ковачевић изневши још неке доказе. Старинар I. III. к. 3. с. 95—98.

⁷⁾ Гласник к. XXIV. с. 273.

Мирошевци, Вина, Горина и Радоњица; а у њиховој близини тече Сушица.¹⁾

За време Турака Лесковац је био од знатнијих тргова. На његову се тргу продавали чувени домаћи ужарски производи и разносили се по Балк. Полуострву. У XVII. в. на великом је гласу био многопосећиван лесковачки панађур, који се држао у Августу у затвореном простору.²⁾ — За време Турака Лесковац је био велика чиста варош и главно место истоимена пашалука.³⁾ Лесковачки паша имао је под собом Прокупље, Куршумлију, Крушевац и Параћин; а када 1833. г. последња два места бише ослобођена: паша оставише само Лесковац, Прокупље и Куршумлија.

Из Лесковца се ишло у Враће или мучним и дужим путем уз Мораву или, пак, веругавим путем долином Ветернице. Првим је прошао Јеротије Рачанин (1704. г.) другим: Браун (1669. г.) Хан и Ракић.¹⁾

Из Ниша је један пут ишао кроз подграђе Неготин — а данас Јагодин - Малу, па је преко Грамаде силазио у долину Тимока и ишао у град *Сврљиг*. (Наставиће се.)

¹⁾ Секц. Бев. Кар. II ю.

²⁾ Споменик IX. с. 38—39. (Браун); XVIII. с. 62.

³⁾ Boué, Rec. t. I. с. 77., 79., 81.; t. I. с. 145, t. II с. 290.; t. III. с. 186.; t. IV. с. 508. — Bahn, Reise с. 57.

¹⁾ Гражд. Земл. с. 468.

²⁾ A. Boué, Recueil t. I. с. 60—61., 76., 179. — *Turquie t. II. с. 340.; t. III. с. 164.; t. IV. с. 494.*

³⁾ Hahn, Reise с. 34—35.

⁴⁾ Милићевић, Србија с. 92.

⁵⁾ Карић, Србија с. 783.

ПРЕГЛЕДНИ ИЗВОД

ТРОШАРИНСКИХ ПРИХОДА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ ЗА 1897—1898 И 1899 ГОДИНУ ПО МЕСЕЦИМА

ТЕК. БРОЈ	МЕСЕЦИ	ОД ЧИСТЕ ТРОШАРИНЕ		ОД ЛЕЖАРИНЕ		ОД КАНТАРИНЕ		ОД ПИЛАЧАРИНЕ		РАЗНИ ПРИХОДИ		ОД НОВ. КАЗНЕ		ВЕРЕСИЛА РАНИЈИХ ГОД.		ЗА МЛЕК. ДОЗВОЛЕ		АРЕНДА ЗА ЛЕД		ОД ДОБИТИ ПО ЧЛ. 41 УГОВОРА СА ДРУШТВОМ ЗА ОСВЕТЉЕЊЕ		УКУПНО		
		ДИН.	П.	ДИН.	П.	ДИН.	П.	ДИН.	П.	ДИН.	П.	ДИН.	П.	ДИН.	П.	ДИН.	П.	ДИН.	П.	ДИН.	П.	ДИН.	П.	
З А 1897 Г О Д И Н У																								
1	Јануар	45942	41	414	28	653	45	25	90	10	83												47046	87
2	Фебруар	39023	56	489	81	621	55	59	20	62	46												40256	58
3	Март	64609	36	520	54	737	90	184	35	28	76			1233	33								67314	24
4	Април	70084	73	514	61	576	25	155	35	66	08												71397	02
5	Мај	75781	12	657	31	654	30	172	65	131	57												77396	95
6	Јуни	68922	78	37	30	592	20	69	25	50	21			120	00								69791	74
7	Јули	75047	99	625	59	847	90	16	25	49	95			50	00								76637	68
8	Август	79737	66	399	40	662	30	14	15	305	35												81118	86
9	Септембар	74198	60	557	87	1049	55	30	00	29	19			440	00								76305	21
10	Октобар	83266	82	427	68	2409	85	47	90	74	17												86226	42
11	Новембар	97021	39	482	22	1492	95	74	61	49	36												99120	53
12	Децембар	125293	74	639	80	2246	80	67	40	370	48			176	40								128794	62
	Укупно	898930	16	5766	41	12545	00	917	01	1228	41			2019	73								921406	72
З А 1898 Г О Д И Н У																								
1	Јануар	40598	21	540	08	328	45	19	40	64	73												41550	87
2	Фебруар	49544	36	374	41	273	20	85	45	22	69			342	65								50642	76
3	Март	74527	21	346	50	646	90	205	50	190	61			417	17								76333	89
4	Април	78275	39	359	02	245	20	205	05	358	31			200	00								79696	77
5	Мај	84361	69	336	57	1098	25	167	15	58	21												86064	37
6	Јуни	81964	33	499	17	579	00	48	35	62	21												83153	06
7	Јули	86468	57	387	05	564	75	18	60	354	55												87803	32
8	Август	84289	46	190	88	801	60	18	55	91	45												85391	94
9	Септембар	84350	37	250	95	1562	85	18	95	93	78												86308	10
10	Октобар	96089	39	117	94	1670	45	41	90	285	19												98248	07
11	Новембар	92938	20	333	72	1155	55	44	50	166	62												94721	99
12	Децембар	98388	64	697	56	897	50	74	00	1354	67			4693	15					14000	00		119841	62
	Укупно	951795	82	4433	85	9823	70	947	40	3203	02			5652	97					14000	00		989756	76
З А 1899 Г О Д И Н У																								
1	Јануар	57648	11	119	85	459	20	28	15														58255	31
2	Фебруар	69811	32	330	51	279	55	146	35	106	81												70674	54
3	Март	79756	65	733	64	411	35	151	50	91	12	507	50										81651	76
4	Април	74480	53	509	68	967	85	178	55														76136	61
5	Мај	86225	16	558	89	438	55	152	60	5	86												87381	06
6	Јуни	82734	71	535	99	614	55	69	40	9	90												83964	55
7	Јули	75090	25	175	34	347	05	7	50	25	02												75645	16
8	Август	85047	40	801	80	14	10	34	30					2826	50								88724	10
9	Септембар	85535	99	702	90	1378	69	9	15	56	02												87682	75
10	Октобар	96891	78	156	46	1865	03	41	60	68	49												99023	36
11	Новембар	105081	56	394	05	1821	15	39	35	36	40					133	60						107506	11
12	Децембар	98078	49	1098	54	927	75	60	25	127	00					2055	90	49	20				102397	13
	Укупно	996381	95	5315	85	10312	52	898	50	560	92	507	50	2826	50	2189	50	49	20				1019042	44

9. Фебруара 1900 године
у Београду.

Књиговођа,
Саво М. Лазаревић

Заступник управника трошарине,
члан општ. суда,
К. Симић

ИЗВОД

СТАТИСТИКЕ ЗА МЕСЕЦ ОКТОБАР 1899.

ГЛАВНЕ УПРАВЕ ОПШТИНСКЕ ТРОШАРИНЕ

Т. Б. ТАРИФЕ	Р О Б А	М Е Р А	ЗА ГОДИНУ 1898				ЗА ГОДИНУ 1899.							
			ТЕЖИНА		ТАКСА од %		СКУПА ПРИХОД		ТЕЖИНА		ТАКСА од %		СКУПА ПРИХОД	
			СВЕГА	ДИН.	ПР.	ДИНАРА	ПР.	СВЕГА	ДИН.	ПР.	ДИНАРА	ПР.		
I. Баштовански и пољски производи														
<i>Баштовански производи.</i>														
1	Воће, вариво, зелен, семење, корења, цвеће, расади и т. д.	Килогр.	777595	2	15551	90	841669	2	16833	38				
2	Кромпир, лук и црвени патлиџан	"	290121	1	2901	21	367436	1	3674	36				
3	Диње и лубенице	"												
<i>Пољски производи.</i>														
4	Кола сена	Кола	743	50	371	50	824	50	412	00				
<i>Млинарски производи.</i>														
5	Грис и гершле	Килогр.	3500	3	105	00	3425	3	102	75				
II. Дрво и израде од дрвета.														
<i>Непрерађено.</i>														
6	Дрво за гориво	Куб. м.	8219	30	2465	70	10826	30	3247	80				
7	Грађа као: даске, летве, проше, планке, шиндре и т. д.	" "	896	50	448	00	1322	50	661	00				
8	Дрво за даљу прераду у пола прерађено	Килогр.												
<i>Прерађено.</i>														
9	Грађевински материјал, израђен необојен, обојен или лакован	"	12366	12 50	1545	75	8702	12 50	1087	75				
III. Животиње														
10	Свиње дебеле или мршаве преко 15 килогр. бруто	"	4281	8	342	48	3431	8	274	48				
11	Прасад до 15 килограма	Комад	448	1	448	00	311	1	311	00				
12	Овце, овнови, козе, јарци, јагњад и јарад	"	144	1	144	00	288	1	288	00				
13	Зечеви	"	61	50	30	50	233	50	116	50				
14	Јелени, срне, кошуте, дивље свиње и младунци	"					2	5	10	00				
<i>Перната живина без разлике.</i>														
15	Ситна	"	43210	10	4321	00	49203	10	4920	30				
16	Перната живина без разлике крупна	"	8770	20	1754	00	7698	20	1539	60				
17	Риба свежа	Килогр.	19320	5	966	00	7290	5	364	50				
18	Сардина у буренџетима или саламури и сва ост. и т. д.	"	3527 ⁸⁰	5	176	38	4039	5	201	95				
<i>Производи од животиња.</i>														
19	Месо, сланина и сало сирово, усољено или у саламури и т. д.	"	1170	10	117	00	4656 ¹ ₂	10	465	65				
20	Месо и сланина осушена непрерађена	"	725	20	145	00	1093 ¹ ₂	20	218	70				
21	Млеко и повлака од млеко	"	92677	5	4633	85	130203	5	6510	15				
	Јаја	"	9319	5	465	95	10114	5	505	70				
IV. Јестива														
22	Колачи, тарана, макароне, фиде, тесто и брашнице	"	1939	4	77	56	1584	4	63	56				
23	Бисквити	"	384	10	38	40								
24	Све израде од шећера и све врсте воћа и другог и т. д.	"	1952	10	195	20	3479	10	347	90				
25	Конзерве од меса, рибе, рака, пужева, шкољака и т. д.	"	1087 ⁸⁰	20	217	56	1009	20	201	80				
26	Сардине у кутијама	"	6609	5	330	45	5146	5	257	30				
27	Сир, као: страхино, рокфорт, горгонзола, ементал. и т. д.	"	448	20	89	60	665	20	133	00				
28	Скоруп (кајмак) масло (бутер) без разлике сем бутера	"	10615	5	530	75	13118	5	655	90				
29	Масло (бутер).	"	463	10	46	30	139	10	13	90				
V. Алкохолна и шпирит. пића.														
30	Вино обично у бурадима	Литар.	131243	8	10499	44	68640	8	5491	20				
31	Вино у флашама, разумевајући ту и кипећа вина и друга фина вина у флаш. или бурадима	Килогр.	289	25	72	25	13	25	3	25				
За пренос					49030	73			48913	38				

